

Klimatet Välfärden Trygga jobb

Avvikelsebudget för Linköpings kommun 2024

Vänsterpartiet
Linköping

Innehållsförteckning

Inledning

Finansiering

Ekonomiska förutsättningar
Sveriges bästa välfärd
Ökade intäkter

En god arbetsgivare

För välfärdens arbetare
Minskad sjukfrånvaro
Förbättrad arbetsmiljö - kortare arbetsdag
Makt över schemat
Ökad personaltäthet
Kompetensförsörjning

För kommunens invånare

Barns utveckling för framtiden
En meningsfull fritid
Ett tillgängligt Linköping
Klimatmålen kräver radikala klimatsatsningar
Ekonomisk trygghet
En fungerande omsorg
Rätten till bostad
Starkare trygghet för HBTQIA+-personer

Strategiska uppdrag

Tabell över budgetavvikelser

Inledning

Vänsterpartiet är ett socialistiskt, feministiskt och antirasistiskt parti på ekologisk grund och detta genomsyrar all vår politik. Att i en kommun ha en välfärd som jämnar ut klyftorna och skapar ett jämlikt och jämställt samhälle är en av våra grundpelare. Att arbeta för ett bättre klimat är en annan av våra grundpelare.

Det är politiken som bär ansvaret för att välfärden fungerar. När vi i Sverige har en regering som genom politiska beslut väljer att svälta ut välfärden måste vi kommunpolitiker ta ansvar för att Linköping ska ha en välfärd som går att lita på. En sådan välfärd skapas av medvetna politiska beslut i den riktningen.

För Vänsterpartiet tar vi kampen för en stark välfärd med en bra skola för alla, en bra och trygg arbetsmiljö för de välfärdsarbetare som bär samhället, en fungerande äldreomsorg och ett skyddsnät som är verkligt när livet är tufft.

I de styrande partiernas förslag till budget för 2025 återfinns en välkommen satsning på barn- och ungdomsnämnden och ett tydligt steg mot den politik Vänsterpartiet har drivit sedan valet 2022. Det handlar om ökade resurser till att möta barn och unga i Linköping förskolor och skolor. Förändringen är välkommen men längre steg är nödvändiga att ta för att klara behovet.

För oss handlar den här mandatperioden om att upprätthålla men även utöka välfärdsverksamhet för att göra samhället starkare, inte svagare. Det är av stor vikt att den verksamhet som riktar sig till människor också bedrivs på ett mänskligt sätt. Vi kan inte tillåtas ha en välfärd som går på knäna, med personal som blir utbränd eller där varje minut jagas. Det är inte så vi bygger en stark och hållbar välfärd.

Vi fortsätter arbetet och kampen för att ta tillbaka den demokratiska kontrollen för klimatet, välfärden och trygga jobb.

Sofia Frithioff, Gruppledare Vänsterpartiet Linköping

Finansiering

Ekonomiska förutsättningar

Vi har under 2023 och 2024 sett konsekvenserna av högerregeringens kapitulation inför kommunernas ökade kostnader under den ekonomiska kris vi befinner oss i. Redan inför budgetåret 2023 kunde vi konstatera att Linköpings kommun saknade flera hundra miljoner i välfärden för att upprätthålla samma nivå som tidigare. Liknande siffror har också varit rådande under 2024.

Den sittande högerregeringen visar inga som helst tendenser att finansiera kommunerna med generella statsbidrag i den storlek som kommunerna behöver. Regeringen väljer att inte öka statsbidragen så mycket som krävs för att behålla samma nivå på välfärden som innan.

Tidigare finansierade staten varannan krona i den kommunala välfärden. Nu finansierar staten var tredje krona. Det som skett under de senaste åren är ett systemskifte i välfärdens finansiering. Detta innebär givetvis att kommunerna drabbas av en svår ekonomisk situation vilket åter visar sig i de ekonomiska förutsättningar för budget 2025.

Ett svagt politiskt ledarskap gömmer sig gärna bakom ospecificerade effektiviseringar. Verkligheten är dock att kommunen redan är en extremt slimmad och söndereffektiviserad organisation som inte går att effektivisera mer utan att verksamheten faller samman. Rapporterna från de kommunanställda duggar tätt med vittnesmål om ohållbara arbetsförhållanden och ohållbar ekonomi. Att då lägga rena besparingskrav maskerade bakom ord som "effektiviseringar" är oansvarigt. Budgetramarna för nämnderna behöver ökas proportionerligt med kostnadsökningarna. När så inte sker märks det genom stora underskott och besparingspaket. Att besparingspaket inte fungerar har vi sett under både 2023 och 2024. Därmed innebär besparingsåtgärderna en försämrad välfärd, försämrad arbetsmiljö och ett Linköping som inte står upp för alla Linköpingsbor.

Sveriges bästa välfärd

Linköping är en rik kommun med jämförelsevis god ekonomi. Här ska barn kunna gå och lägga sig mätta, läraren ha tid att sitta ner med eleven som behöver och den äldre få ett gott omhändertagande i livets slut. Här ska välfärdens arbetare kunna göra det de är bäst på, sitt arbete. Idag fungerar inte Linköping på sådant sätt. Istället för Sveriges bästa välfärd så har vi utbredd segregation med stor fattigdom. Samhällets resurser kan och bör fördelas mer rättvist.

Välfärden får allt svårare att utföra sitt arbete när lagens lägsta krav är politikens målsättning. Vi har sett sänkning av grundersättning till skolor och förskolor, nedläggning av Lotsen och Reaktiva, minskning av Områdesteamen och vikariestopp i förskolan. Rena nedskärningar som slår hårt mot personal och Linköpingsbor. Lärarna, undersköterskorna och socialsekreterarna kan inte och ska inte behöva springa fortare med färre medarbetare. Vänsterpartiet ser att det skyddsnät som vi tillsammans har skapat håller på att monteras ner över hela Sverige. Vi slår vakt om vårt välfärdssystem och vi slår vakt om våra medarbetare som upprätthåller den.

Ökade intäkter

Att ha ett positivt resultat är nödvändigt för att upprätthålla en god investeringstakt i kommunens verksamhet. Linköpings kommun har en relativt hög soliditet jämfört med andra kommuner. Samtidigt som välfärden under flera år fått spara och effektivisera så har resultatet landat långt över budget och byggt kommunens samlade tillgångar. Därför menar vi att det inte är nödvändigt med ett så stort överskott. Istället behöver Linköping satsa på att återställa välfärden och göra välfärden i Linköping till något att räkna med. Därför lägger vi resurserna på verksamhet istället för på hög för 2025 och budgeterar för ett lågt positivt resultat. Långsiktigt är investeringar i välfärden minst lika viktigt som andra investeringar.

För att finansiera våra satsningar för att stärka välfärdens villkor, höjer vi skattesatsen tillfälligt med 30 öre till 20,50%. Vi gör det för att vi ser att det finns en strukturell underfinansiering av välfärden i Linköpings kommun. Den kommunala skatten är inte ett optimalt verktyg för omfördelning, men är vad som står till buds. När regeringen svälter kommunerna ekonomiskt finns det att välja mellan stora nedskärningar av välfärden eller höja kommunalskatten. En skattehöjning med 30 öre innebär 139,5 mnkr i tillskott till kommunens kassa. Linköping har redan idag Östergötlands lägsta kommunalskatt. En höjning med 30 öre innebär att Linköping fortsatt kommer ha den lägsta skattesatsen i Östergötland.

Skattehöjningen kan medge en nivåhöjning av Linköpings skolor och vård- & omsorgsverksamhet. För trots att Linköping är en rik kommun är det områden som har tillåtits halka efter och där är av borgerlig politik tillåtits osthyvla bort viktig verksamhet, för de som behöver den mest. I dagsläget är en skattehöjning nödvändig för att undvika fortsatta nedskärningar i välfärden.

Heltidspolitikerna har haft en reallöneutveckling under lång tid långt ifrån arbetarna i välfärdens kärnverksamhet. Politikens goda år är förbi. Vi anser att politikerarvoden ska ligga på en rimlig nivå. Vi menar att det vore rimligare om arvodet knyts till prisbasindex. För 2024 var den summan 57 300 kr i månaden. Idag har ett kommunalråd i Linköpings kommun en inkomst på 84 700 kr. Den nya högerregeringen har dessutom valt att prioritera höginkomsttagare istället för att satsa på skola, vård och omsorg. Detta har gjort att kommunalråd under mandatperioden har fått en skattesänkning. Det är inte försvarbart att de som tar politiska beslut om kommunal verksamhet har mer än dubbelt så mycket i lön än de besluten handlar om.

Linköping finansierar idag flygplatsen med 45 mnkr. En kontraproduktiv politik i en pågående klimatkris. Vi tycker inte att det är kommunens sak att finansiera en flygplats samtidigt som grundnivåerna i viktig verksamhet som förskola, skola och omsorg sänks. Konsekvenserna av att sluta subventionera är ökade biljettpriser på flygbiljetter med några hundra kronor per resa. Att med gemensamma medel subventionera flyget är ett slöseri med skattebetalarnas pengar.

De senaste årens hyreshöjningar har slagit hårt mot de som bor i hyresrätt. Att under dessa förhållanden dubbelbeskatta Linköpings hyresgäster för att täcka kommunal verksamhet är oansvarigt. Vi stryker dubbelbeskattningen, som kallas bosociala medel, från AB Stångåstaden eftersom vi anser detta vara en dubbelbeskattning av hyresgästerna. De bosociala arbetet är absolut ett viktigt arbete men ska inte enbart finansieras av Stångåstadens hyresgäster genom ett extra uttag.

Sammantaget ger det oss ett tillskott på:

- 139,5 mnkr pga ökad skattesats med 30 öre
- 45 mnkr pga slopat stöd till flygplatsen
- 3,5 mnkr pga sänkta politikerarvoden

En god arbetsgivare

För välfärdens arbetare

Linköpings kommun är en av de största arbetsgivarna i vår region. De som går till sitt arbete hos Linköpings kommun är grundbultarna i att upprätthålla vår gemensamma välfärd. Det är förskollärarna som stärker barnens språkutveckling, det är undersköterskorna som ger en gammal människa god omvårdnad de sista åren i livet och det är räddningstjänsten som är beredda på uttryckning årets alla dagar. Yrkeskategorierna i vår kommun är många och avgörande för att vi som medborgare ska kunna få den samhällsservice vi behöver och förväntar oss. För att det ska hålla över tid är våra medarbetare vår viktigaste resurs.

Minskad sjukfrånvaro

Idag har Linköpings kommun jämförelsevis hög sjukfrånvaro hos våra anställda. Vid sjukdom ska alla ha möjligheten att stanna hemma utan att behöva oroa sig om ens kollegor ska orka eller inte. Samtidigt ska ingen behöva stanna hemma för att arbetet gör en sjuk. I dagens Linköping arbetar många under en otroligt hög press och stress och det är en av orsakerna till den höga sjukfrånvaron. Inte minst utmärker sig vissa arbetsplatser där tiden för återhämtning inte finns. Genom att vi satsar på en förbättrad arbetsmiljö för välfärdens arbetare kan vi minska sjuklönekostnaderna till en jämförbar nivå. Det ger oss en ekonomisk besparing på minst 30 miljoner kronor.

Förbättrad arbetsmiljö - kortare arbetsdag

I välfärdens yrken är bristen på kollegor den största utmaningen. Våra medarbetare möter Linköpings invånare i alla livets skeenden. Det är en krävande roll som kräver god tid för återhämtning, möjlighet till reflektion och frihet att ta kontrollen över sin arbetssituation. Därför vill vi se steg mot en minskad arbetstid och förflytta mer av makten till medarbetarna. Idag förväntas socialsekreterare vara superhjältar som springer fortare. Våra socialsekreterare har svårt att hinna med handläggningen och socialförvaltningen har stora utmaningar med att behålla sin personal. Vi föreslår därför en stegvis arbetstidsförkortning med målet på 30 timmars arbetsvecka med start för socialsekreterare. Över tid innebär en minskad personalomsättning och minskade sjuklönetal en enorm vinst för kommunens verksamhet. Steg för steg vill vi se att fler verksamheter följer efter, men idag finns en stor vinst att göra bland socialsekreterarna.

Makt över schemat

I hemtjänsten rycker vår personal ut dygnet runt och serverar mat, hjälper till med toalettbesök och mediciner på fasta tider. Medarbetare bygger viktiga relationer och lär känna hemtjänsttagare. Det är en viktig resurs som ger våra medarbetare en god kännedom om individuella behov. Något som stressar både personalen och brukaren är den minutstyrning som varje insats hänger ihop med. Vi vill få bort minutstyrningen och istället låta brukare och personal tillsammans styra när, vad, var och hur insatserna ska göras. Därför ska mer makt över schemaläggning och planering flyttas till medarbetaren i mindre områden.

Ökad personaltäthet

I förskolan och skolan formas tusentals barn och unga till goda demokratiska medborgare, trots sviktande elevantal kommande år står skolan inför stora utmaningar med förändrade behov och krav. Inte minst har vi sett hur antalet vuxna per klass har minskat trots att elevernas behov av stöd ökar. Det krävs fler vuxna i skolan för att möta alla elevers behov. Därför ökar vi personaltätheten i förskolan och skolan.

Kompetensförsörjning

För att upprätthålla kompetensförsörjningen till välfärdens yrken krävs en god vuxenutbildning och språkutbildning. Välfärden behöver utbildning framför krav. Vi behöver stärka möjligheterna för att lära sig svenska inom ramen för SFI, där kommunen idag bedriver en god utbildning i egen regi. Fler behöver få möjligheten att kunna fullgöra SFI och komma i arbete.

Andra språkkunskaper är meriterande för att kunna möta medborgare i behov av välfärdens insatser.

Sammantaget kostar det:

- 20 mnkr för införande av stegvis arbetstidsförkortning
- Minskade kostnader på 30 mnkr med minskade sjuklönekostnader
- 100 mnkr för ökad personaltäthet inom förskolan och skolan
- 2 mnkr för införande av makt över schemat i hemtjänsten

Strategiskt uppdrag:

- Social- och omsorgsnämnden får i uppdrag att stegvis införa en arbetstidsförkortning för socialsekreterarna.

För kommunens invånare

Barns utveckling för framtiden

Det har varit turbulent år för skolan i Linköping. Dels lades flera skolor och förskolor ner och dels har nämnden drabbats av besparingskrav. Skolorna kan inte spara in mer på kärnverksamheten än vad de redan gjort. Den verksamheten måste fungera även i svåra ekonomiska tider då det är vår viktigaste verksamhet och vår framtid det handlar om.

Under 2025 vill Vänsterpartiet se kraftiga satsningar för att återställa och bygga upp en bra skola i Linköping. Vi behöver ha en tillräcklig grundbemanning för att möta alla barn och elever samt deras behov. Varje barn i förskolan ska få möjlighet att utvecklas både språkligt men även som trygga människor. Varje elev i skolan ska ha möjlighet att lära och har rätten till det stöd som behövs för att nå så långt som möjligt. Att lyckas i skolan är ett viktigt förebyggande arbete mot utslagning och kriminalitet. Det är något vi inte kan spara på utan istället krävs kraftiga satsningar. Något som vi vet är en framgång inom skolan är tillräckligt med personal i form av lärare, resurser, speciallärare, specialpedagoger och elevhälsoteam. När vi har en tillräckligt bra grundbemanning kan skolan och förskolan göra underverk för barn och elever.

Barn till arbetslösa och föräldralediga ska ha samma rätt som alla andra barn att få vara i förskolan. Utbildning är ett område där samhället måste stärka barnen och här har förskolan en viktig roll i att lägga grunden inför framtida skolgång. Även barn till arbetslösa ska ha rätt till den utbildning som ges i förskolan.

Vänsterpartiet anser därför att alla barn ska beredas möjlighet att vistas 30 timmar i förskolan varje vecka. Införandet av 30 timmars förskola bör ske successivt i takt med att förskolan har kapacitet att införa detta med bibehållen kvalitet. Det är alltså viktigt att ha med sig att så som situationen i förskolan ser ut idag går det inte att införa 30 timmars förskola för alla utan att även tillföra resurser för detta.

Vänsterpartiet anser att skolan behöver ytterligare satsningar på 100 mnkr för att kunna anställa den personal som behövs i en bra skola. Det kan vara personal som speciallärare, kuratorer, ämneslärare, resurser m.m. Det är varje rektor som vet vad deras verksamhet behöver.

Vi vet att när fler familjer får svårt att få ekonomin att gå ihop spelar skolmaten en viktigare roll för att skapa liknande förutsättningar för alla barn. Ingen ska i alla fall behöva gå hungrig i skolan. Vänsterpartiet vill nu ge skolor pengar så att de kan servera frukost varje dag. Det skulle vara bra både för elevernas skoldag och för de barnfamiljer som har det tufft i dyrtiderna.

Det råder idag en stor ojämlikhet mellan stad och landsbygd. Ett exempel på det är hur barn på landsbygden inte kommer till och från skolan utan att ha föräldrar som skjutsar. Det är inte acceptabelt. Vänsterpartiet vill att skolskjuts- och busskortsystemet ses över så att barn och ungdomar på landsbygden inte systematiskt missgynnas. Sommarlovskort är en väg för att stärka barn och ungas tillgång till en meningsfull fritid.

Sammantaget kostar det:

- 10 miljoner för skolfrukost i grundskolan
- 5 mnkr sommarlovskort

Strategiskt uppdrag:

- Barn- och ungdomsnämnden får i uppdrag att utreda hur rätten till 30 timmars förskola för alla barn kan införas i Linköpings kommun.

En meningsfull fritid

De flesta barn har tillgång till fritidsverksamhet efter skolan. Denna är dock villkorad av att ens vårdnadshavare arbetar eller studerar. De barn vars föräldrar står utanför arbetsmarknaden är också de barn som har lägst ekonomisk standard. Då de flesta organiserade fritidsaktiviteterna för barn kostar pengar så blir en del barn helt utan strukturerad fritid. Vänsterpartiet anser att alla barn ska ha samma rätt till en strukturerad fritid och anser därför att plats på fritidshem ska vara en rättighet för barn upp till 12 års ålder.

Den kommunala kulturskolan är en av de största kulturverksamheterna för barn och unga. Vi vill att kulturskolan ska bli mer tillgänglig och jämlik. Idag har vi barn som inte kan delta i Kulturskolans verksamhet på grund av de höga avgifterna. Möjligheten att utöva kultur i någon form ska inte vara en ekonomisk fråga därför vill vi i framtiden göra Kulturskolan avgiftsfri.

Mycket inom kultur- och fritidslivet sker på ideell och privat basis och det är precis så det ska vara, men ett rikt kulturliv växer inte på egen hand. Vänsterpartiet vill utreda hur kommunen på bästa sätt kan stötta ideella föreningar för att förverkliga sina kreativa projekt. Det kan handla om att ge föreningarna långsiktiga planeringsförutsättningar genom en finansiering som sträcker sig över flera år istället för nya beslut varje enskilt budgetår.

Kommunala aktörer som UngPuls och Fritidsgårdarna är viktiga för att ge alla ungdomar möjlighet till en meningsfull fritid. Det är viktigt att denna typ av verksamhet, som har ett viktigt kompensatoriskt uppdrag, får långsiktig finansiering. Det är även viktigt att det finns en varierad inriktning på fritidsgårdar. Både de som är aktivitetsbaserade men även de som kan vara en plats för ungdomar att träffas och umgås kravlöst i närheten av vuxna förebilder.

Vi anser också att det är viktigt att det finns en god tillgänglighet av fritidsgårdar och ungdomsverksamheter i hela Linköping och då krävs det en större finansiering för att kunna hålla verksamheterna i Ryd och Lambohov öppna fler kvällar i veckan. Ungdomarna ska veta att det finns en plats att gå till och som de kan lita på är öppen och tillgänglig.

Sammantaget kostar det:

- 2 miljoner till mer personal i ungdomsverksamheten

Strategiskt uppdrag:

- Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att utreda hur kommunen på bästa sätt, och långsiktigt, kan stötta ideella föreningar för att förverkliga sina kreativa projekt.

Ett tillgängligt Linköping

Sedan 2009 är Funktionsrättskonventionen gällande i Sverige. Det är en FN-konvention som tydligt pekar ut en ambitionshöjning för att stärka rättigheter för personer med funktionsnedsättning. I Linköpings kommun har vi ett program för stärkt delaktighet för personer med funktionsnedsättning men vi ser att arbetet stagnerat. Det krävs ett stärkt arbete för att fler personer själva ska kunna bestämma hur den lever sitt liv oavsett funktionalitet.

Samhällets tillhandahållande av stöd och service är avgörande för att det ska bli möjligt. Idag finns det möjligheter att få insatser från LSS, vissa av dessa är kommunalt ansvar. Allt för ofta ser vi att kommunen gör onödigt hårda bedömningar som resulterar i utdragna rättsprocesser i förvaltningsdomstolen. Många gånger förlorar kommunen dessa processer. Vilket innebär att kommunen utsätter enskilda för lidande och begränsar dennes möjligheter att kunna leva sitt liv. Linköpings kommun kan bli generösare i sin bedömning och därmed slippa domstolsprocesser mot enskilda. Nationellt finns ett utjämnningssystem mellan kommunerna till kostnaden för LSS. Den låga graden av beviljade LSS-insatser gör Linköpings kommun till förlorare i utjämnningssystemet. Linköpings kommun betalar alltså för LSS men alldeles för få kommuninvånare får en insats för pengarna. En förändring behöver ske. Fler Linköpingsbor ska få stöd och service för sina behov.

Den kraftiga höjningen av avgiften för färdtjänst innebär en hård ekonomisk smäll för alla de som är beroende av färdtjänst för att kunna leva ett aktivt liv. Vi anser att denna höjning ska tas bort och att kostnaden för färdtjänstresa ska vara samma som innan höjningen. Att kunna resa till och från arbete eller utbildning tar många av oss för självklart.

Idag har Linköpings kommun en låg ambitionsnivå när det gäller att bevilja rätten till särskild kollektivtrafik. Konsekvensen är att personer med funktionsnedsättningar som har svårigheter att resa i den reguljära kollektivtrafiken begränsas kraftigt i sina möjligheter. Vi är i grunden en rik kommun som har råd att ha en högre ambitionsnivå.

Fler personer med funktionsnedsättningar ska ha möjlighet att tillgodogöra sig utbildning. För det krävs att kommunen arbetar mer intensivt för att kunna ge ett fullgott stöd till personer med komplexa behov av stödinsatser. Vuxenutbildningen ska kunna ge det stöd som krävs för att en person ska kunna fullgöra sin utbildning.

Sammantaget kostar det:

- 5 mnkr för sänkt avgift i färdtjänsten

Strategiskt uppdrag

- Social- och omsorgsnämnden får i uppdrag att minska antalet ärenden som avgörs i domstol vid bedömning av LSS.
- Social- och omsorgsnämnden får i uppdrag att förändra sina rutiner så fler personer får rätt insatser på rätt grunder. Att fler får insatser enligt LSS istället för SOL.

Klimatmålen kräver radikala klimatsatsningar

Linköpings kommun har lämnat det offensiva klimatmålet om koldioxidneutralitet till 2025. Den här budgeten tar sikte på 2025 och kommunen är långt ifrån ett nettonollutsläpp. Att förkasta målen är inte en lösning när målen inte nås. Det krävs en krismedvetenhet för att skynda på omställningen och minimera Linköpings utsläpp. Mer behöver göras och större satsningar måste till. Vänsterpartiet vill därför inrätta en klimatinvesteringsfond för att kunna göra riktiga satsningar för klimatet.

Linköpings kommun har i dagsläget två flygplatser och Norrköping en. Detta innebär åtskilliga problem och ytterst få fördelar. Genom de täta flygningarna med såväl militära som civila plan orsakas buller och utsläpp som drabbar linköpingsbornas hälsa negativt. Närheten till flygplatsen innebär ett affärsresande som i dagsläget torde betraktas som överflödigt, då teknik finns för att anordna möten och konferenser digitalt. Kort sagt är flygplatserna en fördel för ett fåtal, men en begränsning för flertalet. För att komma till rätta med detta anser vi att en utredning ska initieras för att utreda möjligheterna till att samlokalisera flygningarna samt en gemensam strategi för att minska flygets negativa effekter på regionen. Vi anser också att all finansiell hjälp till flygplatsen ska strypas omgående.

Idag råder det kapacitetsbrist för kollektivtrafiken i Linköpings innerstad. För att kollektivtrafiken ska kunna utvecklas i den takt efterfrågan kräver är en bilfri innerstad absolut nödvändig. En snabbare och effektivare kollektivtrafik blir ett attraktivt och klimatsmart sätt att resa. Det innebär dessutom att innerstaden blir lugnare, får bättre luftkvalitet, blir tystare och blir en mer trivsamt miljö. Långsiktigt vill vi se att Linköping börjar bereda väg för spårvagnstrafik för att kunna möta kapacitetsbehovet i kollektivtrafiken.

Kommunen är en stor konsument av varor och de val vi gör vid inköp får betydelse för vad marknaden producerar. Kommunen ska medvetet återbruka inventarier i olika verksamheter framför att köpa nytt. Teknik ska i den mån det är möjligt lagas och användas längre. Kommunen serverar många tusen portioner mat i sin verksamhet och ska då i möjligaste mån köpa lokalt producerad mat med fokus på hållbarhet. När kött serveras ska det vara närproducerat och ekologiskt. Enbart vildfångad fisk från livskraftiga bestånd ska serveras. När dessa saker inte är möjligt är vegetarisk kost det hållbara alternativet.

Återställ Linköpings våtmarker. Utdikningen av våtmarker tidigare generationer gjort är en av våra stora utsläppskällor av växthusgasen koldioxid. En av de viktigaste och billigaste åtgärderna vi kan göra för att minska utsläppen och återskapa förutsättningarna för en biologisk mångfald är att återställa de utdikade våtmarkerna.

Linköping omges av kvalitativ jordbruksmark som är viktig för att kunna vara självförsörjande så långt som möjligt. När väl jordbruksmark har exploaterats är det oåterkalleligt då den viktiga matjorden tagits bort eller förstörts. Att konflikter mellan jordbruksmark och exploatering kommer att uppstå är Vänsterpartiet väl medvetna om, men i en sådan konflikt ska jordbruksmarken skattas högt. Samtidigt måste vi möjliggöra nödvändig bebyggelse av infrastruktur som bidrar till en klimatomställning i ett brett samhällsperspektiv. Vi vill se en översyn av jordbruksmark som idag är utpekad i översiktsplanen för bebyggelse. Mer åkermark ska tas bort ur översiktsplanen så långt det är juridiskt möjligt.

En klimatinvesteringsfond kan användas till att finansiera flera av de viktiga satsningar som kommunen behöver göra för att snabbare nå klimatmålen. En central funktion ska få i uppdrag att aktivt genomföra de nödvändiga investeringar som krävs för att genomföra klimatomställningen och stärka den biologiska mångfalden.

Sammantaget kostar det:

- 50 mnkr för att inrätta en klimatinvesteringsfond

Strategiskt uppdrag:

- Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att kartlägga vilka områden med jordbruksmark som idag är utpekade i översiktsplanen för bebyggelse, samt att de tas bort ur översiktsplanen så långt det är möjligt.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheterna till att samlokalisera flygningarna på regionens tre flygplatser samt utarbeta en gemensam strategi för att minska flygets negativa effekter på regionen.

Ekonomisk trygghet

Att ha en trygg ekonomi är en förutsättning för att känna trygghet i vardagen. Det handlar om att känna trygghet i att familjen har mat på bordet, råd att betala hyran och en möjlighet att hantera oförutsedda utgifter. När det ekonomiska läget i samhället förändras påverkas hushållens ekonomi stort. Då är det viktigt att samhällets skyddsnet står starkt och inte ytterligare ökar otryggheten i hushållens ekonomi.

Kommunen är idag en av de största arbetsgivarna i Linköping och står för många hushålls stabila inkomster. Då är det viktigt att en lågkonjunktur inte skapar omfattande personalnedskärningar. Kommunen blir extra viktigt som garant för det yttersta skyddsnetet men också som en stabil arbetsgivare för människor.

Kommunen redovisar höga kostnader när det gäller ekonomiskt bistånd, speciellt för mottagare av långvarigt ekonomiskt bistånd. Samtidigt redovisar nämnden att andelen hushåll som ansöker om ekonomiskt bistånd minskar. Detta ses då som ett kvitto på bra insatser i rätt tid. Vänsterpartiet håller inte med om det minskade behovet. Vi ser ett ökat tryck hos civilsamhället där organisationer som Stadsmissionen flaggar för att allt fler söker sig till dem för stöd. Exempelvis flaggar Stadsmissionens satsning Matmissionen för att det snabbt fylldes det på med stödsökande som alltså har en så låg inkomst att det är svårt att få pengarna att räcka till mat. Det om något är en indikation på att samhället och politiken har misslyckats.

Även våra kommunala skolor och förskolor ser att det går åt mer mat, speciellt innan och efter helgen. Extra tungt blir det för föräldrarna under sommaren när barnen inte har rätt till lunch på skolan. Här kan kommunen stötta föräldrar genom att till exempel inte räkna med barnbidraget under sommarmånaderna i ekonomiskt bistånd. Antalet hushåll som är långvarigt bidragsberoende har minskat under 2023. Det är en positiv utveckling som vi behöver fortsätta genom att satsa på fler arbetslika aktiviteter och arbetsträning. Antalet inskrivna i Arbetsmarknad har däremot ökat. Här behövs fler platser och handledare som jobbar mer hands-on med deltagare och även praktikbaserad utbildning är något som efterfrågas.

De personer som idag deltar i daglig verksamhet får en habiliteringsersättning på 15 kr/h. Det är en alldeles för låg ersättning då det inte ekonomiskt täcker upp för busskort/färdtjänst och lunchkostnad. Idag innebär alltså att delta i daglig verksamhet att personen kan gå back ekonomiskt. Vi vill höja habiliteringsersättningen till 25 kr/h. Detta behöver också noga utredas innan införande då en höjning av ersättningen inte ska innebära att personens sjukersättning påverkas negativt.

Inför en modell för en ökad avgiftsdifferentiering i barnomsorgen. Vi inför ytterligare en faktor i avgifterna för barnomsorgen för att lätta kostnadsbördan för de hushåll med lägst inkomster. Detta genom att halvera avgiften för hushåll med en sammanlagd inkomst under 6 prisbasbelopp enligt samma modell som för avgifterna för kulturskolan. Det innebär att den ensamstående mamman med barn får mer pengar över i slutet på månaden.

Sammantaget kostar det

- 6 mnkr för höjning av habiliteringsersättning från 15 kr/h till 25 kr/h
- 10 mnkr för halverade avgifter i barnomsorgen för de med lägst inkomster.

Strategiskt uppdrag:

- Social- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur en höjning av habiliteringsersättningen till 25 kr/h kan göras utan negativa ekonomiska effekter för deltagaren.

En fungerande omsorg

Omsorgsverksamheten i Linköping är bred och vi har en lång tradition av en lågröskelverksamhet som riktar sig till olika grupper. Där stöd och service kan ges utan biståndsbedömningar. Viktiga verksamheter som avlastar andra insatser till en låg kostnad samtidigt som det skapar ett stort mervärde hos deltagarna. Exempel på sådan verksamhet är de öppna mötesplatserna Lotsen och ReAktiva. Linköpings kommun har i egen regi under lång tid byggt dessa verksamheter och skapat ett nav. De grupper som starkt gynnas av detta är personer med psykisk och social ohälsa. Vi vill se att Linköpings kommun håller hårt i sin egen verksamhet.

Äldreomsorgen i Linköpings kommun har nyligen genomgått en stor omorganisation till områdesbaserad vård och omsorg i hemmet. Detta ser vi som något positivt då kommunen delats in i mindre geografiska områden där samma utförare ansvarar för helheten i omsorgen. Hälften av områdena bedrivs i kommunal regi och andra hälften i privat regi. Vi ser att det är ett stort problem att låta privata, vinstdrivande aktörer bedriva äldreomsorg i Linköping och Vänsterpartiet är det parti som hela tiden varit kritiskt till privata utförare i välfärden. Det är vi fortsatt och vi kan aldrig acceptera att skattepengar används till aktievinster och privata aktieutdelningar. Vi kommer att fortsätta arbeta för att omsorgen ska bedrivas i kommunal regi och tycker därför att när avtal för vårdboenden löper ut eller en aktör missköter sitt uppdrag ska äldrenämnden istället ge kommunens egenregi verksamhetsuppdrag att driva vårdboendet. Våra gemensamma skattemedel ska gå till välfärden, inte till vinstutdelningar i privata företag.

En av de största utmaningarna för omsorgen är svårigheten att rekrytera personal med rätt kompetens. Ytterligare en svårighet vi kan se är att behålla den personal som rekryteras. För att bryta trenden behöver arbetsvillkoren stärkas och lönerna höjas. Kontrollen över och möjligheten att påverka sin arbetssituation är av stor vikt för att trivas på arbetet. Vi anser att det behövs en starkt grundbemanning för att göra arbetsplatserna mindre sårbara. Dessutom ska kommunen erbjuda sjuksköterskor en tillräckligt bra lön för att de ska välja anställning i kommunen istället för på bemanningsföretag. När kommunen idag väljer att bemanna med hyrsjuksköterskor riskerar vi att dras in i en spiral av hyrpersonal som dränerar verksamhetens ekonomi. Istället för en ökad kostnad för hyrsjuksköterskor kan samma pengar användas till att höja lägsta lönen och därmed öka den fasta bemanningen.

Sammantaget kostar det:

- 14 miljoner för att fortsatt hålla verksamheterna Lotsen och ReAktiva öppna samt ha kvar samma bemanning som tidigare i områdesteamen.

Strategiskt uppdrag:

- Vård- och äldreomsorgsnämnden får i uppdrag att höja talet för lägsta bemanning i egen verksamhet.

Rätten till en bostad

Att ha tak över huvudet räknas som en mänsklig rättighet. Idag har vi människor i hemlöshet i Linköping. Inbyggt i systemet finns svårigheter att ha ett eget boende då till exempel krav på drogfrihet och inkomst försvårar. Ingen människa ska behöva gå och vara orolig över att bli vräkt från sitt hem.

Kommunen äger genom bostadsbolaget Stångåstaden ett stort antal lägenheter i Linköping. Det är även genom Stångåstaden kommunen har möjlighet att bedriva en bra bostadspolitik som går i linje med bostadsförsörjningsplanen. Vänsterpartiet ser att det i Stångåstadens uppdrag bör finnas att bygga billiga lägenheter framför dyra lägenheter. Det viktigaste är att boendet är bra och prisvärt, att vi motverkar trångboddheten och att alla har rätt till en bostad. Det är fel att Stångåstadens vinster används till kommunal verksamhet. Istället borde det återinvesteras i bostadsbyggande. Vi ser att ägardirektivet stänger ute stora grupper från att hyra bostäder i Stångåstaden som går emot syftet med att ha en allmännytta. I ägardirektiven stängs ekonomiskt utsatta människor ute från att hyra bostäder i alla Stångåstadens bostadsområden med motiveringen att minska segregation. Vi anser istället att kommunen ska fokusera på att bygga billiga och bra bostäder i hela Linköping.

Vänsterpartiet ser det som positivt att fler vill bo på landet och uppmuntrar byggnation, även av hyres- och bostadsrätter utanför tätorten. Detta måste dock ske med särskild hänsyn till åker- och ängsmark. Varken odlingsmark eller skyddsvärda biotoper ska offras, för människans vilja att bo. Det är därför av största vikt att principer som att inte bebygga åkermark och att värna strandskyddet helgas.

Sammantaget kostar det:

- 100 miljoner för att stoppa uttaget av Bosociala medel från Stångåstaden.

Starkare trygghet för HBTQIA-personer

Linköping är i grunden en trygg plats för HBTQIA+ personer, men mer kan göras för att alla ska kunna känna sig trygga. Det är viktigt att skapa trygga rum för att fler unga personer ska kunna må bra. Därför måste viktiga verksamheter som mötesplatsen Liquid som riktar sig till unga HBTQIA-personer garanteras en stabil verksamhet.

Ännu viktigare är att det finns tillgängliga och trygga vuxna. Allt för många unga HBTQIA+ personer möter otryggheten hemma hos sina familjer. Då är det viktigt att det finns trygga vuxna i skolan och på andra platser där unga befinner sig.

HBTQIA+ personer upplever ofta en utsatthet i kontakt med samhällets service där man kan tvingas komma ut om och om igen. Därför finns det anledning att stärka kompetensen hos kommunens anställda för att möta HBTQIA+personer. HBTQ-certifieringar av fler verksamheter kan vara en sådan åtgärd som ökar kompetensnivån. Sådana platser kan vara äldreomsorgen och LSS-verksamhet.

Vi vet att HBTQIA+ personer löper en större risk att utsättas för sexualiserat våld och bli offer för sexuell exploatering, prostitution. Kommunen kan göra mycket mer för att arbeta med förebyggande insatser men också ta hand om konsekvenserna av det. Vi behöver arbeta med attityder kring sexköp. Se till att personal som kommer i kontakt med unga som kan utsättas för prostitution har kompetensen att möta det och inte minst att faktiskt ha en mottagning som kan ta emot personer som utsätts för sexuella övergrepp och sexuell exploatering. En så kallad Mika-mottagning bör öppnas.

Sammantaget kostar det:

- Inrättande av Mika mottagning
- 1 mnkr för HBTQIA-certifiering av fler verksamheter.

Strategiska uppdrag

- Barn- och ungdomsnämnden får i uppdrag att utreda hur rätten till 30 timmars förskola för alla barn kan införas i Linköpings kommun.
- Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att utreda hur kommunen på bästa sätt, och långsiktigt, kan stötta ideella föreningar för att förverkliga sina kreativa projekt.
- Social- och omsorgsnämnden får i uppdrag att stegvis införa en arbetstidsförkortning för socialsekreterarna.
- Social- och omsorgsnämnden får i uppdrag att stärka rätten till stöd och service till personer med funktionsnedsättning enligt LSS.
- Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att kartlägga vilka områden med jordbruksmark som idag är utpekade i översiktsplanen för bebyggelse, samt att de tas bort ur översiktsplanen så långt det är möjligt.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheterna till att samlokalisera flygningarna på regionens tre flygplatser samt utarbeta en gemensam strategi för att minska flygets negativa effekter på regionen.
- Social- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur en höjning av habiliteringsersättningen till 25 kr/h kan göras utan negativa ekonomiska effekter för deltagaren.
- Vård- och äldreomsorgsnämnden får i uppdrag att höja talet för lägsta bemanning i egen verksamhet.
- Social- och omsorgsnämnden ges en utökad ram på 14 miljoner för att fortsatt hålla verksamheterna Lotsen och ReAktiva öppen samt ha kvar samma bemanning som tidigare i områdesteamen.
- Social- och omsorgsnämnden får i uppdrag att minska antalet ärenden som avgörs i domstol vid bedömning av LSS.
- Social- och omsorgsnämnden får i uppdrag att förändra sina rutiner så fler personer får rätt insatser på rätt grunder. Att fler får insatser enligt LSS istället för SOL.

Budgettabell	
	belopp tkr
Kommunstyrelsen	
Inget stöd till flygplatsen	-45 000 kr
Minskade sjuklönekostnader	-30 000 kr
Sänka politikerarvoden	-3 500 kr
Satsning på klimatåtgärder	50 000 kr
Social- och omsorgsnämnden	
Ingen upphandling av öppen verksamhet	-5 000 kr
Öppen verksamhet i egen regi	14 000 kr
Höjd habiliteringsersättning	6 000 kr
HBTQ-certifiering	500 kr
Stegvis arbetstidsförkortning socialsekreterare	20 000 kr
Barn- och ungdomsnämnden	
Ökad personaltäthet	100 000 kr
Skolfrukost	10 000 kr
Sommarlovskort	5 000 kr
Diffrensierad barnomsorgsavgift	10 000 kr
Kultur- och fritidsnämnden	
Ökad personaltäthet i ungdomsverksamheten	2 000 kr
Vård- och äldreomsorgsnämnden	
Ökat personalinflytande	2 000 kr
HBTQ-certifiering	500 kr
Samhällsbyggnadsnämnden	
Sänkt färdtjänstavgift	5 000 kr
Summa förslag förändrade budgetramar för nämnderna	
	141 500 kr
Förändrade finansiella intäkter	
Ingen utdelning från AB Stångåstaden (Bosociala medel)	-100 000 kr
Ökat uttag ur Stadshus AB	30 000 kr
Förändrar skattesats	
Höjning av skattsatsen 0,3%	139 500 kr
Summa förändrade finansiella intäkter	
	69 500 kr
Sammanlagd summa förslag till förändringar	
	-72 000 kr
Resultat	
	24 000 kr

